

Werkatelier onderwijshuisvesting Berg a/d Maas - Urmond

Datum 5 juni 2019
Locatie MFC Berg aan de Maas

Op 5 juni 2019 heeft de afsluitende bijeenkomst plaatsgevonden in het kader van het 'Ontwikkelplan onderwijshuisvesting in Berg a/d Maas en Urmond. In deze laatste bijeenkomst is een terugkoppeling gegeven van de eindrapportage en de beslissing van het college van B&W van de gemeente Stein. Voorliggend document is een verslag van het werkatelier op 5 juni 2019.

Verslag werkatelier 5 juni 2019

Wethouder Joep Ummels opent de bijeenkomst door iedereen welkom te heten. Vervolgens geeft hij het woord aan RO groep, dat een toelichting zal geven op de eindrapportage, het doorlopen proces en de vervolgstappen in de komende periode.

Vooronderzoek 2017

In 2017 is samen met Kindante, schooldirecteuren, stichting Spelenderwijs, Kidts kinderopvang, stichting MSU, gemeente, vertegenwoordigers van o.a. de MR'en, ouderraden en DOP-werkgroepen onderzoek verricht naar het meest wenselijke toekomstperspectief voor de scholen en kindpartners in Berg a/d Maas en Urmond. Destijds zijn de huisvestingsscenario's 'unilocatie' of 'handhaven twee locaties' getoetst op aangedragen criteria zoals draagvlak, kans voor onderwijskwaliteit, ruimtelijk, beleid en financieel. Op basis van een nauwgezette afweging van de criteria is een advies naar de gemeenteraad ontstaan. Het gezamenlijke advies was: 'de beste oplossing is een samenwerkingsconcept op twee locaties in Berg a/d Maas en Urmond' (= voorkeursscenario "samenwerkingsconcept op twee locaties"). Vanuit het onderzoek bleken geen doorslaggevende argumenten om één van de scholen te moeten sluiten. In dit voorkeursscenario heeft iedere locatie basisonderwijs en een peuterspeelzaal. Het aanbod van kinderdagopvang en buitenschoolse opvang is compleet aanwezig, verdeeld over de twee locaties.

Principebesluit voorkeursscenario

Het advies vanuit het onderzoek is eind 2017 voorgelegd aan de gemeenteraad van Stein. Op 30 november 2017 heeft de gemeenteraad ingestemd met het advies van het voorkeursscenario 'samenwerkingsconcept op twee locaties'. De raad heeft wel gevraagd om de in het scenario genoemde voorwaarden verder uit te werken, sámen met de dorpen (in o.a. de atelierssessies). Na het vervolgonderzoek wordt de uitwerking wederom voorgelegd, waarna de gemeenteraad tot definitieve besluitvorming kan komen. Op dat moment staan we nu.

Het gaat daarbij om de volgende gestelde voorwaarden:

- Zicht op hoe het samenwerkingsconcept wordt ingevuld.
- Zicht op de betrokkenheid van ouders en anderen in het concept.
- Zicht op hoe de continuïteit van het samenwerkingsconcept geborgd blijft. Het leerlingenaantal op de locaties mag niet onder de 100 dalen.
- Hoe flexibiliteit wordt ingebouwd voor mogelijke veranderingen in de toekomst.
- Zicht op de locatievoorkeur in Urmond; is de huidige locatie adequaat, of in de nabijheid van het sportpark (= nieuwbouw) beter?
- Oplossingen voor een juiste logistiek naar de sporthal (t.b.v. bewegingsonderwijs).

Om gestructureerd antwoord te kunnen geven op de geformuleerde vragen is afgesproken een viertal deelresultaten op te leveren:

1. Samenwerkingsconcept voor onderwijs en kinderopvang
2. Getekend ruimteprogramma voor de twee bestaande schoollocaties
3. Investeringskostenraming voor alle varianten
4. Afsprakenkader tussen gemeente, onderwijs en kinderopvang

In het najaar van 2018 zijn vier werkateliers met de dorpen georganiseerd, om gezamenlijk invulling te geven aan deze deelresultaten. Hier heeft interactie plaatsgevonden met (toekomstige) ouders, inwoners, scholen, kindpartners en de gemeente. Met als doel gezamenlijk inhoud te geven aan een haalbaar en gedragen 'Ontwikkelplan van het samenwerkingsconcept op twee locaties' voor Berg a/d Maas en Urmond.

Processtappen voorjaar 2019

In het laatste werkatelier op 27 november 2018 zijn de opbrengsten van de eerste drie deelresultaten al besproken. De afgelopen maanden hebben de gemeente, schoolbestuur Kindante en kinderopvangpartners Spelenderwijs en Kidts Kinderopvang vanuit die kaders en uitgangspunten gewerkt aan een afsprakenkader, met onderlinge afspraken over het vervolg.

Ook is voor de onderwijslocatie in Urmond een vergelijking gemaakt tussen het voorkeursscenario (renovatie en uitbreiding van huidige locatie) en de variant nieuwbouw nabij de sportvelden. Daarbij is, net als in de eerste fase van het onderzoek, een analyse gedaan van de twee varianten op verschillende criteria. De projectgroep is van mening dat de nieuwbouwvariant voor Urmond de meest wenselijke en toekomstbestendige variant is. Bij nieuwbouw kan, naast een op maat gemaakte inrichting voor het onderwijs, het meest rekening worden gehouden met huidige eisen op het gebied van energieverbruik en binnenklimaat. Daarnaast wordt synergie gevonden in het clusteren van voorzieningen op het gebied van onderwijs, opvang, sport en recreatie. Nadelen van de nieuwbouwvariant zijn de hogere kosten, en de mogelijke weglekeffecten voor Berg a/d Maas.

Ontwikkelingen leerlingenaantallen

In de tussentijd bleek, onder andere bij het vormgeven van het afsprakenkader, dat de ontwikkeling van de leerlingenaantallen in Berg a/d Maas achterblijft bij de prognose die in september 2016 door Pronexus is opgesteld. Waar in de eerste fase van het onderzoek de instroom en de prognoses nog ruim boven de 100 leerlingen leken uit te komen, is het beeld inmiddels veranderd. In 2014 en 2015 lag de instroom op 19 en 23 leerlingen; in de afgelopen twee schooljaren zijn 11 nieuwe leerlingen ingestroomd.

Bij een nadere analyse bleken ook de geboortecijfers in de afgelopen jaren teruggelopen van 17 naar 12 kinderen per jaar. Blijft deze ontwikkeling zich voortzetten, dan komt de gestelde ondergrens van 100 leerlingen in zicht, tegen de eerdere verwachting in. Alle betrokken partijen maken zich zorgen over de ontwikkeling van de leerlingenaantallen van BS De Avonturijn en de geboortecijfers in Berg a/d Maas.

Aanvullend advies projectgroep

Op verzoek van de leden van de stuurgroep is door de projectgroep een gezamenlijk advies geformuleerd vanuit de opbrengsten van het onderzoek in de tweede fase. Dit is aanvulling op de vier deelresultaten in het Ontwikkelplan. Hoofdvraag is in hoeverre de projectgroep van mening is, of het verstandig is om te investeren in de schoolgebouwen in de twee kernen.

Op de locatie Berg a/d Maas is daarbij een risico van desinvestering aanwezig, wanneer de leerlingendaling blijft doorzetten. Tegelijkertijd kan er ook sprake zijn van een tijdelijke dip, en trekt de instroom van de school in de komende jaren weer aan.

De onderwijslocatie in Urmond kent deze problematiek niet en zit met 200 leerlingen op een duurzaam gezonde omvang. Deze locatie kampt al een aantal jaren met een ruimtetekort in het gebouw; het oplossen daarvan acht de projectgroep urgent en noodzakelijk.

Kidts Kinderopvang geeft aan op dit moment onvoldoende zekerheid te hebben om de investering voor haar deel op de locatie Berg a/d Maas aan te gaan. Voor de locatie Urmond hebben Kidts en Spelenderwijs voldoende zekerheid voor de benodigde investeringen.

De projectgroep adviseert daarom om op korte termijn te besluiten om te investeren in de onderwijslocatie in Urmond. Zij ziet de variant nieuwbouw als voorkeursvariant, en de meest toekomstbestendige invulling van de ruimtevraag.

Voor de investeringsbeslissing van de locatie Berg a/d Maas wordt geadviseerd om de komende twee jaar te monitoren hoe de ontwikkeling van de leerlingenaantallen verloopt. Indien dan blijkt dat het leerlingenaantal voldoende op peil blijft, is sprake van meer zekerheid en kan alsnog besloten worden te investeren in het gebouw.

Een mogelijk effect van deze fasering is dat verplaatsing van OBS De Maaskei naar de noordkant van Urmond een risico kent van onvoorspelbare leerlingstromen. De kans dat ouders of leerlingen vanuit Berg a/d Maas voor OBS De Maaskei kiezen is in deze variant groter dan de bestaande situatie, vanwege de kleinere afstand tot de school en het nieuwe schoolgebouw. Naar oordeel van de projectgroep weegt dit risico echter niet op tegen de voordelen van een nieuw gebouw (onderwijskundig, duurzaamheid, exploitatie) en de synergie met andere voorzieningen in het gebied.

Om voorbereid te zijn op zowel handhaving als sluiting van BS De Avonturijn, adviseert de projectgroep om in scenario's te denken. Dat kan bijvoorbeeld door de nieuwbouw in Urmond te **ontwerpen** voor de gehele basispopulatie van Urmond en Berg a/d Maas, maar bij de **realisatie** enkel te bouwen voor de basispopulatie van OBS De Maaskei. Indien BS De Avonturijn toekomstbestendig blijkt, kan de gemeente investeren in renovatie van het huidige gebouw. Indien de school op termijn haar deuren moet sluiten, kan de nieuwbouw eenvoudig en samenhangend worden uitgebreid.

Besluitvorming College van B&W

De eindrapportage, inclusief het aanvullend advies, is aangeboden aan de stuurgroep van het project. In de bespreking van deze stuurgroep gaf de wethouder aan niet akkoord te kunnen gaan met de conclusies in het eindrapport, omdat het advies niet in lijn is met zijn opdracht vanuit het coalitieakkoord. Daarin is benoemd dat zowel een volwaardige gerenoveerde schoollocatie in Urmond als in Berg a/d Maas beschikbaar blijft.

Het College van B&W heeft besloten aan de raad voor te stellen:

- kennis te nemen van het door RO groep opgestelde eindrapport;
- niet akkoord te gaan met de aanbevelingen/conclusies uit het eindrapport;
- een verdiepingsonderzoek uit te voeren naar de verbouwing van De Avonturijn.

Behalve dit verdiepingsonderzoek wordt ook een nieuwe leerlingenprognose opgesteld met aandacht voor onder andere de 'weglek' van leerlingen naar België.

De renovatie van het schoolgebouw in Urmond wordt door de gemeente uitgesteld, tot er meer duidelijkheid is over de situatie in Berg a/d Maas.

Voor een nadere onderbouwing van dit voorstel wordt verwezen naar de projectenpagina van de gemeentelijke website waar onder ander het raadsvoorstel over fase 2 van deze haalbaarheidsstudie is terug te vinden.

Op 29 mei heeft tijdens de beeldvormende bijeenkomst de technische behandeling van het raadsvoorstel plaatsgevonden, morgenavond ligt het voorstel ter besluitvorming voor.

Belangrijkste vragen vanuit de aanwezigen

In de laatste bijeenkomst werd gezegd dat de terugkoppeling van de eindrapportage zou gebeuren voordat dit zou worden aangeboden aan de gemeenteraad. Waarom is dat niet gebeurd?

In eerste instantie moest het College van B&W, als opdrachtgever, in de gelegenheid worden gesteld om kennis te nemen van de inhoud van het eindrapport, en hierover een standpunt in te nemen. De procedures schrijven voor dat er maar beperkte tijd zit tussen de besluitvorming van het College van B&W en de gemeenteraad. Tegelijkertijd vonden wij dat de uitnodiging voor het werkatelier minimaal twee weken tevoren verzonden moest worden, om mensen voldoende in de gelegenheid te stellen om aanwezig te zijn. Zo snel mogelijk na besluitvorming door het College is daarom de uitnodiging voor het werkatelier gepubliceerd. Het was onder deze omstandigheden niet mogelijk om het werkatelier vóór de technische behandeling van de Raad te organiseren.

Heeft RO groep zich wel aan de opdracht gehouden?

De opdracht aan RO groep bestond uit twee deelopdrachten: (1) werk het voorkeursscenario verder uit door invulling van het samenwerkingsconcept, de ruimteprogramma's, de kostenramingen en het afsprakenkader, en (2) geef advies en aanbevelingen over de realisatie van het voorkeursscenario vanuit jullie expertise. De resultaten daarvan moeten de gemeente in staat stellen om een weloverwogen keuze te maken over de investering in de huisvesting van de onderwijslocaties in Berg a/d Maas en Urmond. In de eindrapportage zijn beide onderdelen helder inzichtelijk gemaakt. RO groep is van mening dat zij daarmee volledig en correct invulling heeft gegeven aan de opdracht van de gemeente Stein.

Waarom is het aspect 'leefbaarheid' niet in het onderzoek meegenomen?

De opdracht van RO groep en de projectgroep was om de realisatie van het voorkeursscenario in beeld te brengen. Leefbaarheid was in fase 1 van het onderzoek een onderdeel van de afweging, omdat een keuze gemaakt moest worden op de varianten unilocatie of handhaven beide locaties. Na de keuze voor het voorkeursscenario (handhaven beide locaties) ging het onderzoek over fase 2 vooral over de wijze waarop de realisatie vormgegeven wordt. Het is aan de gemeenteraad om de resultaten daarvan in breder verband af te wegen, waarbij leefbaarheid zeker een belangrijk onderdeel zal zijn.

Wat gebeurt er nu met het schoolgebouw in Urmond? Moeten wij maar afwachten?

Het College van B&W ziet het als haar opdracht om, voor zover dat binnen haar bereik ligt, de scholen in beide kernen te handhaven. Hoe vervelend het ook is voor Urmond betekent dat, dat het College van B&W de keuze maakt om eerst in Berg a/d Maas te investeren. Voorlopig wordt een investering in het schoolgebouw voor OBS De Maaskei daarom uitgesteld.

Wat schiet Berg a/d Maas op met dit eindrapport?

De eindrapportage is zo opgebouwd dat de gemeente bij elke beslissing, vervolgstappen kan zetten. Welke variant ook besloten wordt (renovatie van één of twee locaties, danwel nieuwbouw); in alle gevallen zijn de deelresultaten (samenwerkingsconcept, ruimteprogramma, kostenraming) dusdanig concreet uitgewerkt dat de realisatie ervan in gang kan worden gezet.

In aanvulling op de vragen wordt door een deel van de aanwezigen aangegeven dat zij zich niet herkennen in de eindrapportage. Gemeente en raadsleden worden opgeroepen om zich in te zetten voor behoud van de school in Berg a/d Maas.

Afsluiting

Morgenavond staat besluitvorming over dit onderwerp op de agenda van de gemeenteraad. Het staat iedereen vrij om raadsleden te benaderen om zienswijzen of informatie mee te geven. Mochten mensen daar gebruik van willen maken dan zijn de contactgegevens van alle raadsleden op de gemeentelijke website te vinden.

De avond wordt afgesloten door alle aanwezigen te bedanken voor de aanwezigheid vanavond, en tijdens de eerdere bijeenkomsten.